

LLÍBER

ESPAÑOL
VALENCIÀ
ENGLISH
FRANÇAIS

LLÍBER VA DE SENTITS

www.valldepop.es

LLÍBER VA DE SENTITS LLÍBER VA DE SENTIDOS

#Vall de Pop #VadeSentits

ES Llíber podría tener su origen en una villa romana, con el nombre de praedium Liberii (la finca de Liberius). En la Edad Media, estas tierras fueron conquistadas a los musulmanes el 1245 por el rey Jaime I.

A principios del siglo XV, la antigua demarcación del castillo de Aixa quedó dividida en dos señoríos, las Baronías de Alcalalí-Mosquera y Xaló-Llíber. Desde el año 1413 hasta el 1444 estas tierras fueron de la familia de Joanot Martorell, autor del libro de caballería Tirant lo Blanc.

La expulsión de los moriscos significó la despoblación total de Llíber y la repoblación con nuevos colonos, procedentes de Llucmajor (Mallorca). Esta vinculación histórica es el fundamento que justifica el hermanamiento que existe entre las dos poblaciones.

¿Quieres descubrirlo? ¡Sigue nuestra ruta!

VA Llíber podria tindre el seu origen en una vila romana, amb el nom de praedium Liberii (la finca de Liberius). A l'Edat Mitjana, aquestes terres foren conquerides als musulmans el 1245 pel rei Jaume I.

A principis del segle XV, l'antiga demarcació del castell d'Aixa va quedar dividida en dos senyorius, les Baronies d'Alcalalí-Mosquera i Xaló-Llíber. Des de l'any 1413 fins al 1444 aquestes terres foren de la família de Joanot Martorell, autor del llibre de cavalleria Tirant lo Blanc.

L'expulsió dels moriscos va significar la despoblació total de Llíber i la repoblació amb nous colons, procedents de Llucmajor (Mallorca), poble amb qui estan agermanats. Històries per a menjar-se-les i cultura per a regalar els sentits.

Vols descobrir-ho? Segueix la nostra ruta!

EN The village of Llíber is thought to have its origins in a Roman villa which was named praedium Liberii (the estate of Liberius). Llíber and the surrounding lands were conquered by King James I of Aragon in 1245, at the time of the expulsion of the Moors from Valencia.

At the beginning of the 15th century, the old demarcation of the Castle of Aixa was divided into two estates: the Baronies of Alcalalí-Mosquera and Xaló-Llíber. Between 1413 and 1444, these lands belonged to Joanot Martorell's family, author of the chivalric romance, Tirant lo Blanc.

The expulsion of the Moors led to the total depopulation of Llíber and the repopulation by new settlers from Llucmajor (Majorca). This historical link is the basis for the twinning of the two populations.

Do you want to discover? Come with us!

FR Llíber pourrait avoir pour origine une villa romaine, avec le nom de praedium Liberii (domaine de Liberius). Au Moyen Âge, ces terres ont été conquises aux musulmans, en 1245, par le roi Jaume Ier.

Au début du XVe siècle, l'ancienne démarcation du château d'Aixa était divisée en deux seigneuries, les baronnes d'Alcalalí-Mosquera et Xaló-Llíber. De 1413 à 1444, ces terres ont appartenu à la famille de Joanot Martorell, auteur du livre de chevalerie Tirant lo Blanc.

L'expulsion des Maures a entraîné le dépoulement total de Llíber et le repeuplement avec de nouveaux colons provenant de Llucmajor (Majorque). Ce lien historique est à l'origine du jumelage qui existe entre les deux communes.

Voulez-vous le savoir? Suivez notre itinéraire!

ESGLÉSIA DELS SANTS COSME I DAMIÀ

ES Iglesia edificada entre el 12 de diciembre de 1859 y el 1875. Dedicada a los santos Cosme y Damián, de estilo neoclásico y planta rectangular, cuenta con una nave de tres tramos y capillas laterales entre contrafuertes. En su exterior observamos el campanario, una torre de planta hexagonal de tres cuerpos enteramente de piedra, demostrando la bonanza económica del pueblo en los tiempos de exportación mundial de la pasa.

El primer templo cristiano sería del 1535, construido sobre la antigua mezquita, para que los moriscos o cristianos nuevos recién bautizados se pudieran evangelizar según la fe cristiana.

V Església edificada entre el 12 de desembre de 1859 i el 1875. Dedicada als sants Cosme i Damí, d'estil neoclàssic i de planta rectangular, compta amb una nau de tres trams i capelles laterals entre contraforts. A l'exterior observem el campanar, una torre de planta hexagonal de tres cossos bastida sols de pedra, cosa que demostra la bonança econòmica del poble en aquells temps d'exportació mundial de la pansa.

El primer temple cristià seria del 1535, construit sobre l'antiga mesquita, per a que els moriscos o cristians nous acabats de batejar pogueren evangeliitzar-se segons la fe cristiana.

EN The Church was built between December 12th, 1859 and 1875. Dedicated to Saints Cosme and Damian, in Neoclassical style and with a rectangular floor plan, it has a nave with three sections and side chapels between buttresses. On the exterior, we can see the hexagonal-shaped bell tower, made entirely of stone, demonstrating the economic prosperity of the town in the times of worldwide exports of raisins.

The first Christian temple would have been built over the old mosque circa 1535, so that newly baptised Moriscos or Christians could have been evangelised according to the Christian faith.

FR Église construite entre le 12 décembre 1859 et 1875. Elle est dédiée aux saints Cosme et Damien. Elle est de style néoclassique, avec un plan rectangulaire, une nef en trois parties et des chapelles latérales entre les contreforts. À l'extérieur, on peut voir le clocher, une tour hexagonale à trois pans tout en pierre, qui témoigne de la prospérité économique du village à l'époque de l'exportation mondiale de raisins secs.

Le premier temple chrétien serait de 1535, construit sur l'ancienne mosquée, afin que les Maures ou les chrétiens nouvellement baptisés puissent être évangélisés selon la foi chrétienne.

CALVARI TRADICIONAL

ES Recorrido de 14 capillas con retablos cerámicos que representan el camino a la Cruz de Jesús. Los calvarios empezaron a aparecer hacia finales del s. XVII, los cipreses marcan el trayecto a seguir. El ciprés es un árbol espiritual que marca el camino del alma al cielo según la tradición cristiana. Al final del recorrido llegaremos al cementerio, final del viaje terrenal, donde también podremos admirar la panorámica de Llíber.

EN Along the route of the Calvary we follow the 14 chapels, with ceramic altarpieces representing the path to the Cross of Jesus. The calvaries began to appear towards the end of the 17th century. The cypresses mark the path to follow. The cypress is a spiritual tree that denotes the path of the soul to heaven according to the Christian faith. At the end of the route we arrive at the cemetery, the end of our earthly journey, where we can admire the panoramic views of Llíber.

VA Recorregut de 14 capelles amb retaules ceràmics que representen el camí a la Creu de Jesús. Els calvaris començaren a aparéixer a finals del s. XVII, els xiprers marquen el trajecte a seguir. El xiprer és un arbre espiritual que marca el camí de l'ànima al cel segons la tradició cristiana. Al final del recorregut arribarem al cementiri, final del viatge terrenal, on també podrem admirar la panoràmica de Llíber.

FR Visite de 14 chapelles avec des retables en céramique représentant le chemin de Croix de Jésus. Les calvaires ont commencé à apparaître vers la fin du XVIIe siècle, les cyprés marquent la route à suivre. Le cyprier est un arbre spirituel qui, selon la tradition chrétienne, marque le chemin de l'âme vers le ciel. À la fin du parcours, nous arrivons au cimetière, fin de notre voyage terrestre, où nous pouvons également admirer la vue panoramique de Llíber.

CAMINS DE PEDRA I AIGUA

ES Ruta de dificultad baja con la que descubrir los pueblos del Valle de Pop. El itinerario sigue la ribera del río Xaló/Gorgos. Uno de los elementos comunes a lo largo de todo el recorrido es la piedra seca, una técnica constructiva introducida por los musulmanes pero desarrollada in extremis en el siglo XIX, fue utilizada principalmente para la construcción de bancales a las laderas de las montañas pero también para hacer corrales, bocas de pozo, etc.

La técnica se extiende por todos los territorios mediterráneos y fue declarada Patrimonio Inmaterial por la Unesco en 2018.

VA Ruta de dificultat baixa amb la que descobrir els pobles de la Vall de Pop. L'itinerari segueix la ribera del riu Xaló/Gorgos. Un dels elements comuns al llarg de tot el recorregut és la pedra seca, una tècnica constructiva introduïda pels musulmans però desenvolupada in extremis al segle XIX, fou utilitzada principalment per a la construcció de bancals a les falades de les muntanyes però també per a fer corrales, boques de pou, etc.

La tècnica s'estén per tots els territoris mediterranis i fou declarada Patrimoni Immaterial per la Unesco l'any 2018.

EN This is a low difficulty route for discovering the towns of the Vall de Pop. The route takes us along the banks of the River Xaló/Gorgos. One of the common elements along the whole route is dry stone, a building technique introduced by the Muslims but further developed in extremis in the 19th century, which was used mainly for the construction of terraces on the slopes of the mountains but also to make pens and wellheads, etc.

The technique extends to all Mediterranean territories and was declared Intangible Heritage by UNESCO in 2018.

FR Itinéraire peu difficile pour découvrir les villages de la vallée de Pop. L'itinéraire longe le bord de la rivière Xaló/Gorgos. La pierre sèche est l'un des éléments récurrents du parcours. Il s'agit d'une technique de construction introduite par les musulmans mais développée in extremis au XIXe siècle. Elle était principalement utilisée pour construire des terrasses sur les flancs des montagnes mais aussi pour réaliser des basses-cours, des têtes de puits, etc.

La technique s'étend à tous les territoires méditerranéens et a été déclarée patrimoine immatériel par l'UNESCO en 2018.

MOLINS A LLÍBER

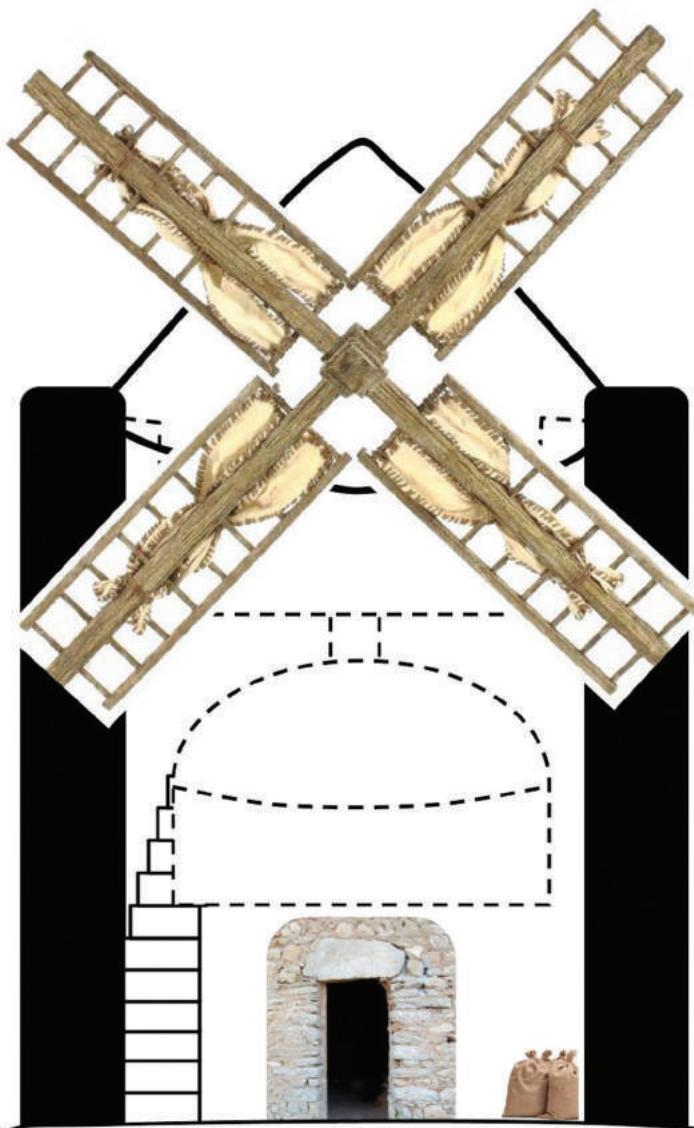
Los molinos hidráulicos recorren desde Castell de Castells hasta Xàbia el río Xaló/Gorgos, 15 en total, dos de ellos situados alrededor de Llíber: El molinet de Llíber y el molino Xaraca. Pero no solo el agua era la fuerza motriz para moler grano, también el viento era un recurso a utilizar que llenaba los montículos de la llanura del Gorgos de molinos de viento. En Llíber podemos visitar el Molino del Collado.

The watermills span Castell de Castells to Xàbia, along the River Xaló/Gorgos, 15 in total, two of which are located around Llíber: the molinet of Llíber and the Xaraca mill. Though water was the driving force for grinding grain, wind was also an important resource, as we can see through the multiple windmills scattered across the Gata de Gorgos plain. Llíber is home to the Molino del Collado, which we can also visit.

Els molins hidràulics recorren des de Castell de Castells fins a Xàbia el riu Xaló/Gorgos, 15 en total, dos d'ells situats al voltant de Llíber: El molinet de Llíber i el molí Xaraca. Però no sols l'aigua era la força motriu per a moldre gra, també el vent era un recurs a utilitzar que omplia els tossals de la plana del Gorgos de molins de vent. A Llíber podem visitar el Molí del Collado.

Les moulins à eau s'étendent de Castell de Castells à Xàbia le long de la rivière Xaló/Gorgos. Il y en a 15 en tout, dont deux sont situés dans les environs de Llíber: le molinet de Llíber et le moulin Xaraca. Mais l'eau n'était pas la seule force motrice pour moudre le grain, le vent était également utilisé pour remplir les monticules de la plaine de Gorgos avec des moulins à vent. À Llíber, il est possible de visiter le Moulin del Collado.

RECREACIÓ MOLÍ DE VENT TRADICIONAL COM EL DEL' COLLAO'

CASTELL D'AIXA

ES En la cumbre de la sierra del castillo de la Solana descubriremos el Castell d'Aixa -punto de vigilancia ocupado desde la época de los íberos- denominando también como Castrum Exalonis (siglo XIII), la Bastida d'Àger (siglo XV), Castell d'Aixer (siglos XVII-XVIII) y Castellet d'Aixa o de Solana (siglo XX-XXI). Los castillos siempre han sido inspiración de leyendas e historias contadas una vez detrás de otra, pasando de generación en generación por la gente del pueblo y en este caso no se merecía menos. Descubrid la leyenda de Aixa escaneando el código QR o incluso andad por su senda para deleitaros con las mejores vistas de la llanura del Gorgos.

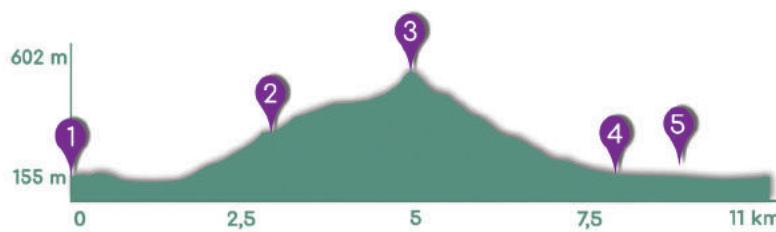
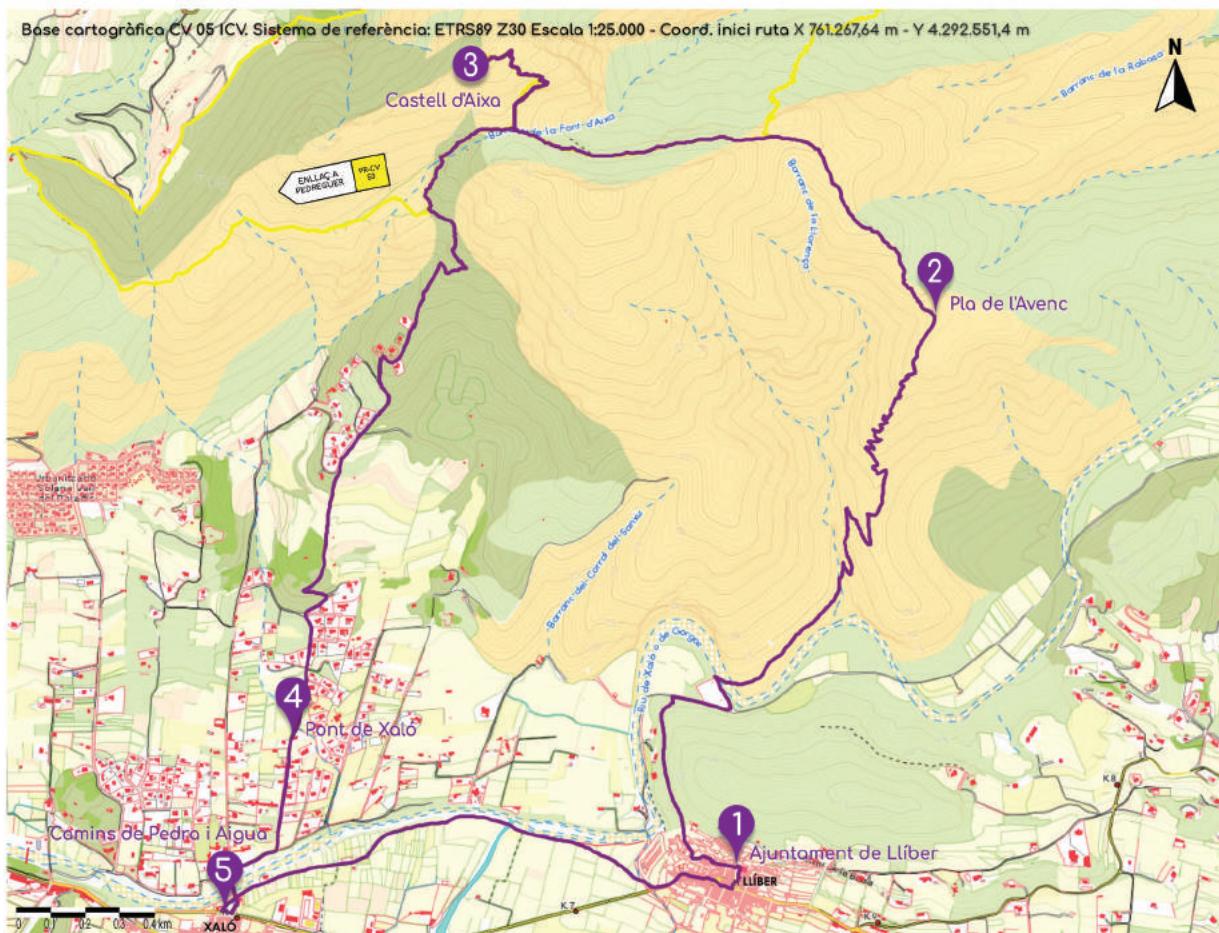
VA Al cim de la serra del castell de la Solana descobrirem el Castell d'Aixa -punt de vigilància ocupat des de l'època dels ibers- anomenat també com Castrum Exalonis (segle XIII), la Bastida d'Àger (segle XV), Castell d'Aixer (segles XVII-XVIII) i Castellet d'Aixa o de Solana (segle XX-XXI). Els castells sempre han estat inspiració de llegendes i històries contades una vegada rere altra, passant de generació en generació per la gent del poble i en aquest cas no es mereixia menys. Descobri la llegenda d'Aixa escanejant el codi QR o fins i tot camineu per la seu senda per deleitar-vos amb les millors vistes de la plana del Gorgos.

EN At the top of the Castell de la Solana mountain range, we discover the Castell d'Aixa - a watchtower that has been occupied since the time of the Iberians - also known as Castrum Exalonis (13th century), la Bastida d'Àger (15th century), Castell d'Aixer (17th-18th centuries) and Castellet d'Aixa or Castellet de Solana (20th-21st centuries). Castles have always been inspiration for legends and stories told over and over again, passed down from generation to generation by the townspeople. The Castell de la Solana deserves no less. Discover the legend of Aixa by scanning the QR code or walking the route to enjoy the best views of the Gata de Gorgos.

FR Au sommet de la sierra du château de la Solana, se trouve le Castell d'Aixa - tour de guet occupée depuis l'époque des Ibères- également connu sous le nom de Castrum Exalonis (XIIIe siècle), la Bastida d'Àger (XVe siècle), le Castell d'Aixer (XVIIe - XVIIIe siècle) et Castellet d'Aixa ou de Solana (XXe - XXIe siècle). Les châteaux ont toujours inspiré des légendes et des histoires racontées à maintes reprises, transmises de génération en génération par les gens du village et, c'est aussi le cas ici. Découvrez la légende d'Aixa en scannant le code QR ou promenez-vous sur son chemin pour contempler les meilleures vues de la plaine du Gorgos.

Senda alternativa a la PR CV 53.5: Lliber - Castell d'Aixa

**RUTA ALTERNATIVA SEÑALIZADA NO HOMOLOGADA

Distància total: 11 Km. 1 4 h 13 min.

aprox. Dificultat mitjana - Dificultad media. Ruta circular: Sí.

Enllaç-Enlace: PR-CV 53 'Sender de Pedreguer' i 'Camins de Pedra i Aigua'.

Desnivell acumulat-Desnivel acumulado:
+ 436 m ↑ - 432 m ↓

ALQUERIA DE MARNES I CAU

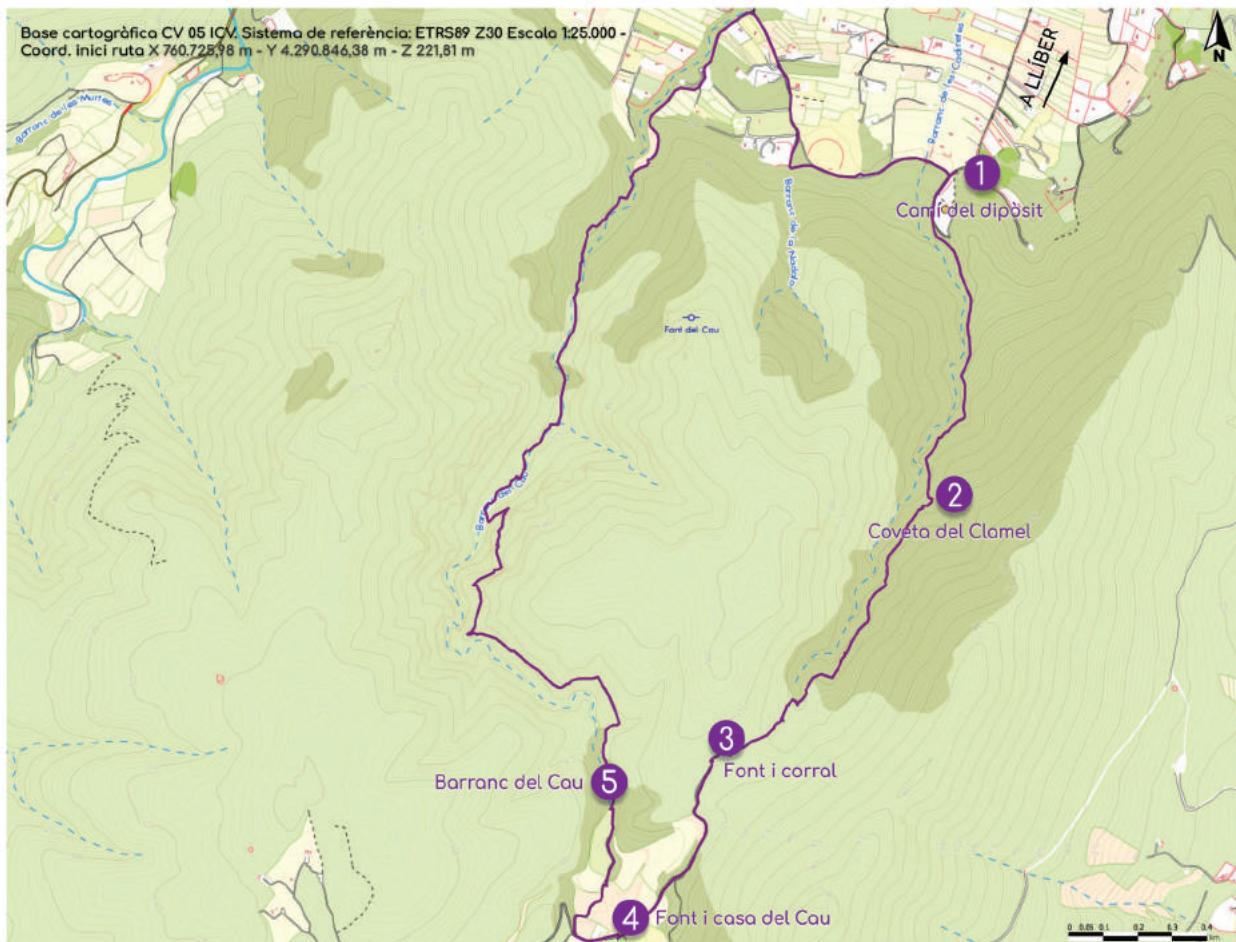
Os proponemos una ruta perfectamente señalizada con marcas blancas y verdes que nos permitirá andar por las partidas que un día albergaron la alquería de Marnes y Cau. La Al-qàrya (القرية) fue durante siglos el modo de asentamiento territorial en tierras valencianas, desde la llegada de los primeros musulmanes hasta la llegada del rey cristiano Jaime I. Eran pequeños núcleos poblacionales repartidos por los valles y formados por pocas casas, todas pertenecientes a la misma familia. La alquería de Marnes formó parte del término llamado Cau-Masserof y la encontraremos poblada hasta finales del s. XVI.

Vos proposem una ruta perfectament senyalitzada amb marques blanques i verdes que ens permetrà caminar per les partides que un dia albergaren l'alqueria de Marnes i Cau. L'al-qàrya (القرية) fou durant segles el mode d'assentament territorial a les terres valencianes, des de l'arribada dels primers musulmans fins a l'arribada del rei cristià Jaume I. Eren petits nuclis poblacionals repartits per les valls i formats per poques cases, totes pertanyents a la mateixa família. L'alqueria de Marnes va formar part del terme anomenat Cau-Masserof i la trobarem poblada fins a finals del s. XVI.

This route takes us through the areas that once housed the hamlets, or alquerias of Marnes and Cau. The route is clearly marked with white and green markers for ease of access. For centuries, Al-qàrya (القرية) has been an important settlement area in the Valencian territory, from the first Muslims up until and including the arrival of Christian King James I. They were small, scattered population nuclei spread out over the valleys, made up of a few houses all belonging to the same family. The farmhouse of Marnes was part of Cau-Masserof territory and was inhabited until the end of 16th century.

Nous vous proposons de suivre un parcours parfaitement balisé avec des marques blanches et vertes pour parcourir les lieux qui abritaient autrefois le hameau de Marnes et Cau. L'al-qàrya (القرية) a été pendant des siècles le mode de peuplement territorial des terres valencianes, depuis l'arrivée des premiers musulmans jusqu'à celle du roi chrétien Jaime Ier. Il s'agissait de petits villages dispersés dans les vallées et constitués de quelques maisons, appartenant à la même famille. Le hameau de Marnes faisait partie de la commune dénommée Cau-Masserof. Il a été peuplé jusqu'à la fin du XVI ème siècle.

Senda SL CV - Camí de Marnes

Distància total: ➔ 7,88 Km

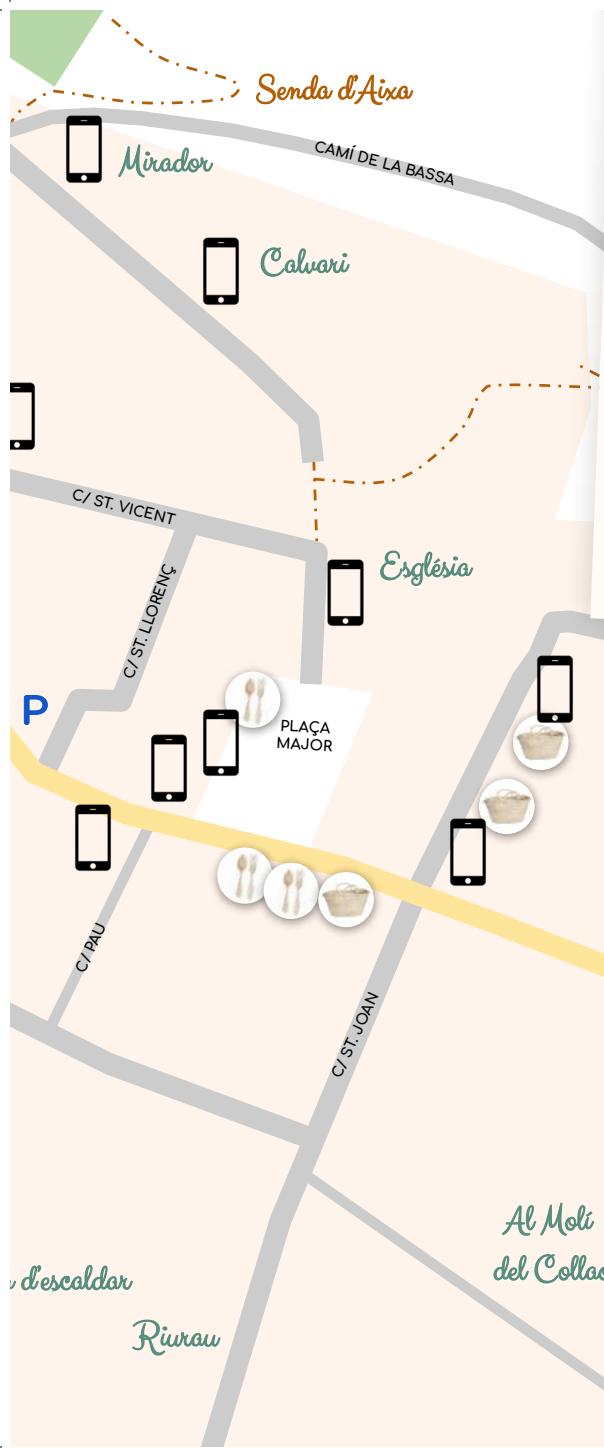
⌚ 4 h 13 min. aprox.

Dificultat mitjana - Dificultad media.

Ruta circular 🚻: Sí. Desnivell acumulat:

⬆ + 372 m ⬇ - 384 m.

#Lliber #VadeSentits

On comprar - Dónde comprar - Where can you buy?

On menjar - Dónde comer - Where can you eat?

On dormir - Dónde dormir - Where can you sleep?

Punt interactiu de la ruta 'Va de Sentits'

Punto interactivo - Interactive point

FORN I DOLÇOS

ES En el pueblo de Lliber podrás encontrar muchos dulces y variados, cada uno con una historia diferente y cada uno con un ingrediente que le da el aroma y su sabor especial. Como la calabaza de los buñuelos en otoño, las monas de Pascua en la primavera o el aguardiente de los pastissets de boniato en Navidad. Aunque el origen de muchos de ellos lo encontramos en los musulmanes.

La almendra es otro de los productos esenciales en la repostería de la Marina Alta y esta tradición se ha mantenido. Uno de los dulces más utilizados y con más variantes es la coca de llanda: Con almendra, de calabaza, nueces, pasas, de almendra, etc.

VA Al poble de Lliber en podrás trobar molts i variats, cadascun amb una història diferent i cadascun amb un ingredient que li dona l'aroma i el seu sabor especial. Com la carabassa dels bunyols a la tardor, les mones de Pasqua a la primavera o l'aiguardent dels pastissets de moniato al Nadal. Encara que l'origen de molts d'ells el trobem en els musulmans.

L'ametlla és un altre dels productes essencials en la rebosteria de la Marina Alta i aquesta tradició s'ha mantéss. Un dels dolços més utilitzats i amb més variantis és la coca de llanda: Amb ametlla, de carabassa, nous i pances, d'ametlla, etc.

EN In the town of Lliber we find many different kinds of sweets, each with its own history and ingredient that gives it its special aroma and taste. Some examples include the pumpkin fritters in autumn, the Easter sweet dough buns in spring and the brandy laced liquor found in the sweet potato pastissets at Christmas. Many of these are Moor-inspired desserts.

The almond is another essential product in Marina Alta confectionery and this tradition has been maintained. One of the most widely used sweets with several variations is the coca de llanda: A (usually sweet) pastry made with almonds, pumpkin, raisins, etc.

FR Dans le village de Lliber, vous trouverez de nombreuses pâtisseries, qui ont toutes une histoire différente et un ingrédient qui leur donne leur arôme et leur goût particulier : le potiron dans les beignets à l'automne, les monas de Pascua au printemps ou l'eau-de-vie des pastissets de boniato à Noël. Ils ont, pour la plupart, une origine musulmane.

L'amande est un produit essentiel de la pâtisserie de la Marina Alta et cette tradition a été maintenue. La coca de llanda est un des desserts aux nombreuses variations et l'un des plus répandus: avec des amandes, au potiron, aux raisins secs, aux amandes, etc.

BERENARET DE PASQÜA

ES Se trata de un tipo de estofado con carne, embutidos caseros, huevos, habas, guisantes y alcachofas. Tradicionalmente se cocinaba el domingo de Pascua celebrando el fin de la Cuaresma, periodo donde los cristianos no consumían carne. Actualmente el Berenaret continúa realizándose pero de forma flexible y durante todo el año, preferentemente durante la primavera, puesto que es el momento en el que se recogen habas y guisantes frescos.

VA Es tracta d'una mena d'estofat amb carn, embotits casolans, ous, faves, pèsols i carxofes. Tradicionalment es cuinava el diumenge de Pasqua celebrant la fi de la Quaresma, període on els cristians deixaven de menjar carn. Actualment el Berenaret continua realitzant-se però de forma flexible i durant tot l'any, preferentment durant la primavera, ja que és el moment en el que es recullen faves i pèsols frescs.

EN A kind of stew with meat, homemade sausages, eggs, beans, peas, and artichokes. It was traditionally cooked on Easter Sunday to celebrate the end of Lent, a period when Christians fasted and did not consume meat. Nowadays, the Berenaret is made but throughout the year, but preferably during the spring as this is when fresh beans and peas are harvested.

FR C'est une sorte de ragoût avec de la viande, de la charcuterie maison, des œufs, des fèves, des petits pois et des artichauts. Il était traditionnellement cuisiné le dimanche de Pâques, qui marquait la fin du carême, période pendant laquelle les chrétiens jeûnaient et ne consommaient pas de viande. De nos jours, le Berenaret est cuisiné pendant toute l'année, de préférence au printemps, époque à laquelle les fèves et les pois frais sont récoltés.

FESTES I COSTUMS

EN En Fiestas el vecindario arregla los balcones y las calles y participan en la entrada del mirto, costumbre valenciana donde se esparcen todas las calles con un tapiz vegetal el día grande de fiestas. El olor del mirto llena todo el pueblo y las campanas levantan el vuelo.

¿Sabías que la costumbre de salir a limpiar la calle es medieval? El mostacaf, personaje municipal, se encargaba que el vecindario limpiara su trozo de calle y si no pagaban una multa.

VA A Festes el veïnat engalanava els balcons i carrers i participaven en l'entrada de la murta, costum valenciana on s'enramaven tots els carrers amb un tapís vegetal el dia gran de festes. L'olor de la murta omplí tot el poble i les campanes alçaven el vol. Sabies que el costum d'eixir a netejar el carrer és medieval? El mostacaf, personatge municipal, s'encarregava que el veïnat netejara el seu troç de carrer i sino pagaven una multa.

IN On festival days, residents don their best clothes, neighbourhoods decorate balconies and streets and participate in the entrada del mirto: a Valencian custom where all the streets are scattered with a carpet of greenery. The smell of myrtle and the sound of the bells fill the air.

Did you know that the custom of going out to clean the street is medieval? The mostacaf, a municipal magistrate was in charge of ensuring that each neighbour cleaned their part of the street, and those who did not do this were fined.

FR Pendant les festivités, les villages arborent leurs plus beaux atours : la population décore les balcons et les rues, et participe à l'entrée du myrte, une coutume valencienne où toutes les rues sont revêtues d'un tapis de végétation le premier jour des festivités. L'odeur du myrte remplit tout le village et les cloches sonnent. Saviez-vous que la coutume de sortir pour nettoyer la rue est médiévale ? En effet, le mostacaf, figure municipale, veillait à ce que les habitants nettoient le tronçon de rue qui leur correspondait, faute de quoi ils devaient payer une amende.

PLA DE LLÍBER

■ Situado entre los llanos de Xaló, la montaña del Collado, la muntanyeta de Llíber y el barranco de la Cuta es uno de los pocos parajes de la Marina Alta que se ha perpetuado a lo largo del tiempo con el cultivo de viñedos, la gran mayoría fueron devastados con la llegada de la filoxera.

Dos variedades ocupan el Pla de Llíber, el moscatel de Alejandría (uva blanca) y el giró (uva negra). Y es que además de la pasa, en Llíber también hacen vino y vale la pena hacer una buena cata de todos ellos.

■ Situat entre els plans de Xaló, la muntanya del Collado, la muntanyeta de Llíber i el barranc de la Cuta és un dels pocs paratges de la Marina Alta que s'ha perpetuat al llarg del temps. Amb el cultiu de vinyes, la gran majoria van ser devastats amb l'arribada de la filloxera.

Dos varietats ocupen el Pla de Llíber, el moscatell d'Alexandria (raïm blanc) i el va girar (raïm negre). I és que a més de la pansa, a Llíber també fan vi i val la pena fer un bon tast de tots ells.

■ Located between the plains of Xaló, the Collado and Llíber mountains, and the Barranco de la Cuta (Cuta ravine), is one of the few spots in the Marina Alta region that has been preserved over time through the cultivation of vineyards: most of which were devastated by the arrival of the phylloxera parasite.

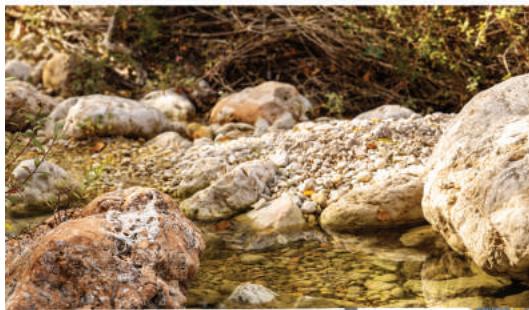
The Pla de Llíber offers two varieties of wine: the Muscat of Alexandria (a white grape) and the Giró (a red grape). As we can see, Llíber produces much more than just raisins and all of its wines are definitely worth tasting.

■ Situé entre les plaines de Xaló, la montagne du Collado, la montagne de Llíber et le ravin de Cuta, sont les rares endroits de la région de la Marina Alta qui a perpétué au fil du temps la culture des vignes. En effet, la plupart d'entre elles ont été dévastées par le phylloxéra.

Foto: Bodegas Xaló

Deux variétés occupent le Pla de Llíber, le muscat d'Alexandrie (raisin blanc) et le giró (raisin noir). En plus des raisins secs, Llíber produit également du vin et il est vivement conseillé de tous les déguster.

RIU XALÓ GORGOS

■ El nombre del río cambia, puesto que desde Llüber hasta la desembocadura de Xàbia es el río Gorgos. Las terrazas fluviales han sido aprovechadas para los cultivos pero el río también ha sido un recurso a explotar aprovechado por otros oficios como la grava para construir, las cañas por diferentes aplicaciones o la boga para hacer asientos de sillas.

■ As one passes through Lliber, the name of the river changes. From here to the mouth of Xàbia, its name is Lo Gorgos. The river has been a resource for other trades, such as providing gravel for construction, canes for different applications and cattails for seat weaving.

■ El nom del riu canvia, ja que des de Llüber fins la desembocadura de Xàbia és El riu Gorgos. Les terrasses fluvials han sigut aproveitades per als cultius però el riu també ha sigut un recurs a explotar aprofitat per altres oficis com la grava per a construir, les canyes per diferents aplicacions o la boga per a fer seients de cadires.

■ A son passage par Lliber, la rivière change de nom et s'appelle Lo Gorgos jusqu'à l'embouchure de Javea. Les terrasses fluviales ont été utilisées pour l'agriculture, mais la rivière a également été exploitée pour d'autres secteurs comme le gravier pour la construction, les roseaux pour différentes applications ou les herbacés pour la fabrication de sièges.

RIURAUS I ESTISSIONADORES

ES El riurau es una arquitectura muy emblemática del siglo XIX de estas comarcas y única en el mundo. Se trata de un edificio con porche abierto con arcos rebajados utilizados para secar la pasa. La orientación correcta del riurau es hacia el Sur.

En un primer momento la pasa se secaba al aire pero la técnica evolucionó con el escaldado en agua hirviendo, lejía y hierbas para que la piel se corte, el secado sea más rápido y el color y ternura de la pasa sea óptima. La pasa se exportaba internacionalmente como un producto exquisito comparable a los bombones del s.XXI

VA El riurau és una arquitectura molt emblemàtica del segle XIX d'aquestes comarques i única al món. Es tracta d'un edifici amb porxe obert amb arcs rebaixats utilitzats per a assecar la pansa. L'orientació correcta del riurau és cap al Sud.

En un primer moment la pansa s'assecava a l'aire però la tècnica va evolucionar amb l'escaldada en aigua bullint, lleixiu i herbes per a que la pell es bade, l'assecat siga més ràpid i el color i tendresa de la pansa siga òptima. La pansa s'exportava internacionalment com un producte exquisit comparable als bombons del s.XXI.

EN The riurau is an example of very emblematic architecture from the 19th century and is unique to this region. This is a building with an open porch with lowered arches that was used to dry raisins. It should be noted that the correct orientation of the riurau is towards the south.

At first the raisins were air dried, but a technique soon evolved involving blanching the grapes in boiling water, lye and herbs, to make it easier to cut the skin of the raisin, this speeds up the drying process and produces a more tender, colourful final fruit. Raisins were exported internationally as an exquisite product comparable to chocolates of the 21st century.

FR Le riurau est une architecture très emblématique du XIXe siècle de ces régions et elle est unique au monde. Il s'agit d'un bâtiment avec un porche ouvert à arcs surbaissés qui sert à sécher les raisins secs. Le riurau est orienté sud.

Au début, le raisin était simplement séché à l'air. Ensuite, la technique a évolué et le raisin était blanchi dans l'eau bouillante, avec de l'eau de javel et des herbes pour que la peau se fende. On obtenait un séchage plus rapide, avec une couleur et une tendreté optimales. Le raisin sec était exporté au niveau international en tant que produit exquis comparable aux chocolats du XXe siècle.

CARRERS I GUARDA-CANTONS

Las calles y las casas están llenas de elementos curiosos para observar mientras paseamos. Los herreros y los cerrajeros llenaron las puertas y canaletas de forja y bronce. Algunos de ellos con motivos protectores como las aldabas en forma de mano. También podemos ver casas pintadas de azul, para dar buena suerte y rodacarros y guardacantones de piedra para salvar los muros de los arañazos de los carros.

The streets and houses are full of curious elements to be observed as we walk. Blacksmiths and locksmiths filled the doors and gutters with forge and bronze. Some with protective motifs such as hand-shaped knockers. We can also see houses painted blue for good luck, and rodacros and stone pillars at the corner of buildings to protect the walls from scratches by carts.

Els carrers i les cases estan plens d'elements curiosos per observar mentre passem. Els ferrers i els manyans ompliren les portes i canalons de forja i bronze. Alguns d'ells amb motius protectors com les picaportes en forma de mà. També podem veure cases pintades de blau, per donar bona sort i rodacarros i guardacantons de pedra per salvar els murs de les empentes dels carros.

Les rues et les maisons regorgent d'éléments curieux à observer tout en se promenant. Les forgerons et les serruriers ont garni les portes et gouttières de fer forgé et de bronze. Certains d'entre eux ont des motifs protecteurs comme les heurtoirs en forme de main. Il y a aussi des maisons peintes en bleu, pour porter chance et des rodacarros (chasse-roues en pierre) pour protéger les murs des rayures des chariots.

CIMS I MIRADORS

Al final del Calvario nos podemos refrescar en la fuente del mirador para después descubrir el Pla y todas las cumbres delante nuestro. Todos ellos están atravesados por sendas y caminos tradicionales que nos conducen hasta la cima. Por las sendas pasearemos por todos los ecosistemas existentes en este valle y escucharemos las aves que llenan el cielo y los árboles.

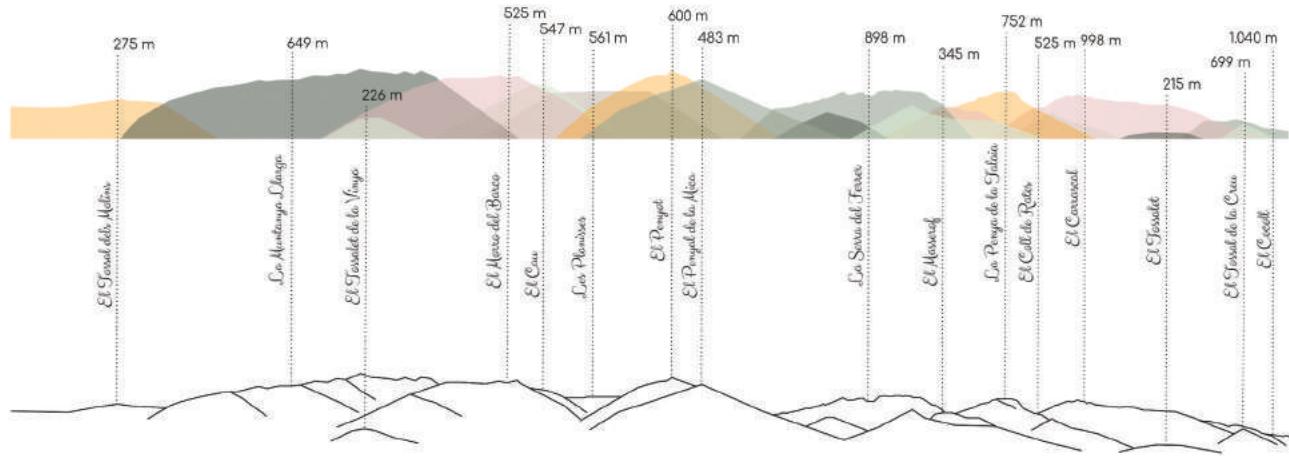
At the end of the Calvary, we can refresh ourselves at the viewpoint fountain and then discover the Pla and all its peaks laid out in front of us. There are plenty of traditional trails as well as accessible roads to take to discover the Pla. These trails will take us through the valley's existing ecosystems. Watch out for and listen to the birds that fill the sky and the trees.

Al final del Calvari ens podem refrescar a la font del mirador per després descobrir el Pla i tots els cims al nostre davant. Tots ells estan travessats per sendes i camins tradicionals que ens condueixen fins allà dalt. Per les sendes passearem per tots els ecosistemes existents a aquesta vall i escoltar les aus que omplin el cel i els arbres.

A la fin du Calvaire, nous pouvons nous rafraîchir à la fontaine du mirador et découvrir ensuite le Pla et tous les sommets qui se trouvent devant nous. Ils sont tous accessibles par des sentiers et des chemins traditionnels pour faire une longue marche jusqu'au sommet. Le long des sentiers, nous découvrirons tous les écosystèmes existants dans cette vallée, accompagnés par le chant des oiseaux.

Lliber: 4 estacions per assaborir-lo, 365 dies per a descobrir-lo.

Patronato Provincial de Turismo
de la Costa Blanca
Tel. +34 965230160
Fax. +34 965230155
turismo@costablanca.org
www.costablanca.org

Mancomunidad Vall de Pop
Tel. +34 965528507
valldepop@touristinfo.net
www.valldepop.es
www.vadesentis.com

Ayuntamiento de Llüber
Tel. +34 965730509
info@lluber.org
www.lluber.org

